

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

11 aprilie 2019*

„Trimitere preliminară – Cetățenia Uniunii – Libera circulație a persoanelor – Directiva 2004/38/CE – Dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre – Articolul 7 alineatul (1) litera (a) –
    Lucrători salariați și lucrători care desfășoară activități independente – Articolul 7 alineatul (3) litera (c) – Drept de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni – Resortisant al unui stat membru care a desfășurat o activitate salariată într-un alt stat membru pentru o perioadă de cincisprezece zile –
    Șomaj involuntar – Menținerea statutului de lucrător pentru o perioadă de cel puțin șase luni –
    Dreptul la indemnizația pentru persoane care caută de lucru («jobseeker’s allowance»)”

În cauza C-483/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), prin decizia din 2 august 2017, primită de Curte la 9 august 2017, în procedura

Neculai Tarola

împotriva

Minister for Social Protection,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Vilaras (raportor), președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a treia, și domnii J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna L. Hewlett, administratoare principală,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 septembrie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Tarola, de C. Stamatescu, solicitor, și de D. Shortall, BL;
- pentru Irlanda, de M. Browne, de G. Hodge, de A. Joyce și de M. Tierney, în calitate de agenți, asistați de E. Barrington, SC, și de D. Dodd, BL;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Pavliš și de J. Vlácil, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: engleza.

- pentru guvernul danez, de P. Z. L. Ngo, în calitate de agent;
- pentru guvernul german, de D. Klebs, în calitate de agent;
- pentru guvernul francez, de D. Colas și de R. Coesme, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de E. Montaguti, de M. Kellerbauer și de J. Tomkin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 noiembrie 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 7 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56, rectificare în JO 2004, L 229, p. 35, și în JO 2005, L 197, p. 34).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Neculai Tarola, pe de o parte, și Minister for Social Protection (ministrul pentru protecție socială, Irlanda), pe de altă parte, în legătură cu respingerea de către acesta din urmă a cererii sale de acordare a indemnizației pentru persoane care caută de lucru („jobseeker’s allowance”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (3), (9), (10) și (20) ale Directivei 2004/38 indică:

„(3) Cetățenia Uniunii ar trebui să constituie statutul fundamental al resortisanților din statele membre, dacă aceștia își exercită dreptul la liberă circulație și ședere. Este, așadar, necesar să se codifice și să se revizuiască instrumentele comunitare existente care tratează în mod separat lucrătorii care desfășoară activități salariate, cei care desfășoară activități independente, precum și studenții și alte persoane inactice, în scopul simplificării și întăririi dreptului la liberă circulație și ședere pentru toți cetățenii Uniunii.

[...]

- (9) Cetățenii Uniunii ar trebui să beneficieze de dreptul de ședere în statul membru gazdă pentru o perioadă de cel mult trei luni, fără a face obiectul niciunei condiții sau formalități, alta decât cerința de a deține o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil, fără a se aduce atingere unui tratament mai favorabil aplicabil persoanelor care caută de lucru, conform jurisprudenței [Curtii].

(10) În același timp, persoanele care își exercită dreptul de ședere nu trebuie să devină o sarcină excesivă pentru sistemul de asistență socială din statul membru gazdă în timpul unei perioade inițiale de ședere. Prin urmare, dreptul de ședere pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora ar trebui să facă obiectul anumitor condiții, dacă perioadele de ședere depășesc trei luni.

[...]

(20) În conformitate cu interzicerea discriminării pe criteriul cetățeniei, toți cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora care locuiesc într-un stat membru în temeiul prezentei directive ar trebui să beneficieze, în statul membru respectiv, de un tratament egal cu cel al resortisanților în materiile cărora li se aplică tratatul, sub rezerva dispozițiilor speciale care sunt prevăzute în mod expres de tratat și de dreptul derivat.”

4 Articolul 1 din această directivă prevede:

„Prezenta directivă stabilește:

(a) condițiile de exercitare a dreptului la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre de către cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora;

[...]”

5 Articolul 7 din directiva menționată, intitulat „Dreptul de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Toți cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul altui stat membru pentru o perioadă mai mare de trei luni în cazurile în care:

(a) sunt lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în statul membru gazdă [...]

[...]

(3) În sensul alineatului (1) litera (a), un cetățean al Uniunii care nu mai desfășoară o activitate salariată sau o activitate independentă își menține statutul de lucrător salariat sau de lucrător care desfășoară o activitate independentă în următoarele condiții:

(a) se află în incapacitate temporară de a munci, ca rezultat al unei boli sau al unui accident;

(b) este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a fost angajat pe o perioadă de peste un an, și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă;

(c) este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a îndeplinit un contract de muncă pe termen limitat, cu durata de sub un an, sau după ce a devenit șomer în mod involuntar în timpul primelor douăsprezece luni și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă. În acest caz, statutul de lucrător se menține pentru o perioadă de cel puțin șase luni;

(d) începe un stagiu de formare profesională. Cu excepția cazului în care se află în șomaj involuntar, menținerea statutului de lucrător presupune ca pregătirea să aibă legătură cu activitatea profesională anterioară.”

6 Articolul 14 din Directiva 2004/38, intitulat „Păstrarea dreptului de ședere”, prevede:

„(1) Cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora au dreptul de ședere prevăzut la articolul 6 atât timp cât nu devin o sarcină excesivă pentru sistemul de asistență socială al statului membru gazdă.

(2) Cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora au dreptul de ședere prevăzut la articolele 7, 12 și 13 atât timp cât îndeplinesc condițiile prevăzute de aceste articole.

[...]”

7 Articolul 24 din aceeași directivă, intitulat „Egalitatea de tratament”, prevede la alineatul (1):

„Sub rezerva dispozițiilor speciale prevăzute expres de tratat și de dreptul derivat, orice cetățean al Uniunii care, în temeiul prezentei directive, își are reședința pe teritoriul statului membru gazdă se bucură de egalitate de tratament în raport cu resortisanții statului membru respectiv în domeniul de aplicare al tratatului. Beneficiul acestui drept se extinde asupra membrilor de familie care nu au cetățenia unui stat membru și care au dreptul de ședere sau dreptul de ședere permanentă.”

Dreptul irlandez

8 Articolul 6 alineatul 2 literele a) și c) din European Communities (Free Movement of Persons) (n° 2) Regulations 2006 [Regulamentul din 2006 privind Comunitățile Europene (libera circulație a persoanelor) (nr. 2), denumit în continuare „Regulamentul din 2006”], care a transpus în dreptul irlandez articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2004/38, prevede:

„a) Sub rezerva articolului 20, cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul statului pentru o perioadă mai mare de trei luni în cazul în care:

i) sunt lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în acest stat;

[...]

c) Sub rezerva articolului 20, persoana căreia i se aplică litera a) punctul i) poate rămâne în acest stat la momentul încetării activității prevăzute la respectiva literă în cazul în care

[...]

ii) este înregistrată în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a fost angajată pentru o perioadă mai mare de un an, și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent al [Department of Social and Family Affairs (Ministerul Afacerilor Sociale și Familiei, Irlanda)] și al FÁS [Foras Áiseanna Saothair (Autoritatea pentru formarea și ocuparea forței de muncă, Irlanda)] [...]

iii) sub rezerva literei d), este înregistrată în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a îndeplinit un contract de muncă pe termen limitat, cu durata de sub un an, sau după ce a devenit șomer în mod involuntar în timpul primului an și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent al Ministerului Afacerilor Sociale și Familiei și al FÁS [...].”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

9 Reclamantul din litigiul principal este un resortisant român care a ajuns pentru prima dată în Irlanda în luna mai a anului 2007, unde a fost angajat în perioada cuprinsă între 5 și 30 iulie 2007, apoi între 15 august și 14 septembrie 2007. Deși nu s-a stabilit că a rămas în Irlanda între anul 2007 și anul 2013, este cert, în schimb, că acesta a fost din nou angajat în Irlanda în perioada cuprinsă între 22 iulie

- și 24 septembrie 2013, apoi din 8 iulie 2014 până în 22 iulie 2014, și că a primit de la acest ultim loc de muncă o remunerație în cuantum de 1 309 euro. Pe de altă parte, el a lucrat de asemenea ca subcontractant independent în perioada cuprinsă între 17 noiembrie și 5 decembrie 2014.
- 10 La 21 septembrie 2013, reclamantul din litigiul principal a introdus la ministrul pentru protecție socială o cerere de acordare a unei indemnizații pentru persoane care caută de lucru („jobseeker’s allowance”), care a fost respinsă pentru motivul că acesta nu a făcut dovada nici a reședinței sale obișnuite în Irlanda, nici a resurselor sale pentru perioada cuprinsă între 15 septembrie 2007 și 22 iulie 2013.
  - 11 În aceste condiții, la 26 noiembrie 2013, reclamantul din litigiul principal a introdus o cerere de acordare a unei indemnizații suplimentare de asistență socială („supplementary welfare allowance”), care a fost de asemenea respinsă pentru motivul că nu a putut prezenta elementele care să dovedească modul în care și-a asigurat subzistența și și-a plătit chiria în perioada cuprinsă între luna septembrie 2013 și 14 aprilie 2014.
  - 12 La 6 noiembrie 2014, reclamantul din litigiul principal a depus o a doua cerere de acordare a unei indemnizații pentru persoane care caută de lucru, care a fost respinsă, la 26 noiembrie 2014, pentru motivul că, de la sosirea sa în Irlanda, nu a lucrat timp de mai mult de un an și că elementele pe care le-a prezentat nu au fost suficiente pentru a demonstra că avea reședința obișnuită în acest stat membru.
  - 13 În consecință, reclamantul din litigiul principal a adresat ministrului pentru protecție socială o cerere de revizuire a deciziei din 26 noiembrie 2014, care a fost respinsă pentru motivul că perioada scurtă de muncă pe care a efectuat-o în luna iulie a anului 2014 nu era de natură să repună în discuție constatarea că nu avea reședința obișnuită în Irlanda.
  - 14 La 10 martie 2015, acesta a solicitat ministrului pentru protecție socială să reexamineze decizia sa din 26 noiembrie 2014, arătând în special că, în temeiul articolului 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38, avea drept de ședere în Irlanda ca lucrător pentru o perioadă de șase luni ulterioară încetării activității sale profesionale, în luna iulie 2014. Această cerere a fost respinsă prin decizia din 31 martie 2015, pentru motivul că, de la sosirea sa în Irlanda, acesta nu a lucrat mai mult de un an și nu dispunea de resurse proprii suficiente pentru a-și asigura subzistența.
  - 15 Reclamantul din litigiul principal a formulat o acțiune împotriva acestei decizii în fața High Court (Înalta Curte, Irlanda), care a fost respinsă la 20 aprilie 2016 pentru motivul că nu îndeplinea condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul 2 litera c) punctul iii) din Regulamentul din 2006. High Court (Înalta Curte) a statuat că reclamantul din litigiul principal nu putea fi considerat un „lucrător” și, în consecință, nu se putea considera că avea reședința obișnuită în Irlanda, pentru a putea solicita asistență socială în acest temei. Astfel, High Court (Înalta Curte) a considerat că această dispoziție viza numai persoanele care au lucrat în baza unui contract de muncă pe durată determinată de mai puțin de un an. De asemenea, aceasta a considerat că perioada de muncă efectuată de reclamantul din litigiul principal între 8 și 22 iulie 2014 nu putea fi considerată ca fiind efectuată în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată în sensul acestei dispoziții și că acesta din urmă intra sub incidența dispozițiilor articolului 6 alineatul 2 litera c) punctul ii) din Regulamentul din 2006. High Court (Înalta Curte) a dedus că reclamantul din litigiul principal nu a fost în măsură să facă dovada că a lucrat în mod neîntrerupt pentru o perioadă de un an înaintea depunerii cererii de asistență socială, astfel încât ministrul pentru protecție socială a respins în mod întemeiat această cerere.
  - 16 La 5 mai 2016, reclamantul din litigiul principal a formulat apel împotriva respingerii acțiunii sale în fața instanței de trimitere, Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), care consideră că problema centrală din litigiul principal este aceea de a stabili dacă o persoană care a lucrat mai puțin de un an își menține statutul de lucrător în sensul articolului 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38.

- 17 Aceasta arată mai întâi că, în dreptul Uniunii, persoanele care depind de prestații sociale trebuie să intre în sarcina statului lor membru de origine, așa cum ar reieși din cuprinsul considerentului (10), precum și din articolul 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38. Astfel, persoanele care își exercită dreptul de ședere nu ar trebui să devină o sarcină excesivă pentru sistemul de asistență socială din statul membru gazdă în perioada inițială de ședere, exercitarea dreptului menționat pentru perioade mai lungi de trei luni trebuind să fie supusă în continuare anumitor condiții. Instanța de trimitere subliniază însă că articolul 7 din respectiva directivă pune în aplicare articolul 45 TFUE, astfel încât își găsește aplicarea jurisprudența Curții referitoare la noțiunea de lucrător, care a fost întotdeauna interpretată în sens larg.
- 18 În consecință, instanța de trimitere se întreabă dacă trebuie să se considere că reclamantul din litigiul principal și-a menținut statutul de lucrător, în sensul articolului 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38, în considerarea faptului că a lucrat timp de două săptămâni în luna iulie a anului 2014, astfel încât ar avea, în principiu, dreptul să primească indemnizația pentru persoane care caută de lucru, în măsura în care a fost în șomaj involuntar și s-a înregistrat ca persoană care caută de lucru.
- 19 Instanța de trimitere subliniază în această privință că, deși reclamantul din litigiul principal nu mai invocă în fața sa, cum a procedat în fața High Court (Înalta Curte), că a lucrat în temeiul unui contract pe durată determinată în această perioadă, el susține totuși că, din moment ce articolul 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 utilizează conjuncția de coordonare disjunctivă „sau”, această dispoziție se referă la două ipoteze distincte. Astfel, prima parte a acestei dispoziții („este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a îndeplinit un contract de muncă pe termen limitat, cu durată de sub un an”) ar viza încetarea contractelor de muncă pe durată determinată de mai puțin de un an, în timp ce a doua parte („după ce a devenit șomer în mod involuntar în timpul primelor douăsprezece luni”) nu ar viza încetarea contractelor de muncă pe durată determinată, ci încetarea contractelor de muncă cu o durată mai lungă de un an care se produce în timpul primelor douăsprezece luni de la încadrarea în muncă a persoanei în cauză. Această distincție ar fi confirmată de faptul că prima parte a dispoziției face referire la persoana care s-a „înregistrat în mod corespunzător” ca fiind în șomaj, în timp ce a doua parte impune ca lucrătorul să se fi „înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă”. Or, nu ar mai avea sens să se impună o astfel de cerință în cazul unei persoane înregistrate „în mod corespunzător” ca fiind în șomaj.
- 20 Instanța de trimitere are însă îndoieli cu privire la corectitudinea acestei interpretări. Ea arată mai întâi că interpretarea propusă de reclamantul din litigiul principal nu permite să se stabilească dacă expresia „primel[e] douăsprezece luni” se referă la perioada de după sosirea în statul membru gazdă sau la perioada de încadrare în muncă în statul membru respectiv. Ea subliniază, în plus, că această interpretare este dificil conciliabilă cu unul dintre obiectivele urmărite de Directiva 2004/38, și anume acela de a se ajunge la un just echilibru între protejarea libertății de circulație a lucrătorilor, pe de o parte, și garantarea faptului că sistemele de securitate socială din statul membru gazdă nu vor suporta o sarcină excesivă, pe de altă parte.
- 21 În acest context, Court of appeal (Curtea de Apel) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În cazul în care un cetățean al altui stat membru al Uniunii, după primele douăsprezece luni de exercitare a dreptului său la liberă circulație, ajunge în statul [membru] gazdă și lucrează (altfel decât în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată) pentru o perioadă de două săptămâni, în care este remunerat, iar apoi devine șomer în mod involuntar, cetățeanul respectiv își menține statutul de lucrător pentru o perioadă de încă cel puțin șase luni, în sensul articolului 7 alineatul (3) litera (c) și al articolului 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva [2004/38], astfel încât să aibă dreptul la prestații de asistență socială sau, după caz, la prestații de securitate socială în aceleași condiții ca un cetățean rezident al statului gazdă?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 22 Prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că un resortisant al unui stat membru care și-a exercitat dreptul la liberă circulație și care a lucrat într-un alt stat membru timp de două săptămâni, altfel decât în temeiul unui contract pe durată determinată, înainte de a se afla în șomaj involuntar își menține statutul de lucrător pentru o perioadă suplimentară de cel puțin șase luni, în sensul acestor dispoziții, și are, în consecință, dreptul de a primi prestații de asistență socială sau, după caz, prestații de securitate socială în aceleași condiții ca un resortisant al statului membru gazdă.
- 23 Trebuie amintit că, astfel cum rezultă din considerentele (1)-(4) ale Directivei 2004/38, aceasta urmărește să faciliteze exercitarea dreptului fundamental și individual de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, care este conferit în mod direct cetățenilor Uniunii prin articolul 21 alineatul (1) TFUE, și că are printre altele ca obiect să consolideze acest drept (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2008, Metock și alții, C-127/08, EU:C:2008:449, punctul 82, precum și Hotărârea din 5 iunie 2018, Coman și alții, C-673/16, EU:C:2018:385, punctul 18 și jurisprudența citată).
- 24 Articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2004/38 prevede astfel că toți cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel a cărui cetățenie o dețin, pentru o perioadă mai mare de trei luni în cazul în care au calitatea de lucrător salariat sau de lucrător care desfășoară o activitate independentă în statul membru gazdă.
- 25 În speță, din decizia de trimitere reiese că instanța de trimitere, care nu a adresat Curții întrebări în această privință, consideră că reclamantul din litigiul principal are calitatea de lucrător în sensul acestei din urmă dispoziții, în considerarea activității pe care a desfășurat-o în statul membru gazdă pentru o perioadă de două săptămâni.
- 26 Articolul 7 alineatul (3) din această directivă prevede, la rândul său, că, în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată, un cetățean al Uniunii care nu mai desfășoară o activitate salariată sau o activitate independentă în statul membru gazdă își menține totuși statutul de lucrător în anumite împrejurări, pe care Curtea le-a considerat ca nefiind enumerate în mod exhaustiv la alineatul (3) amintit (Hotărârea din 19 iunie 2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, punctul 38), în special atunci când se află în șomaj involuntar.
- 27 Articolul 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38 prevede în această privință că un cetățean al Uniunii care „este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a fost angajat pe o perioadă de peste un an” în statul membru gazdă își menține statutul de lucrător, fără o condiție legată de durată, sub rezerva ca acesta să se fi înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă.
- 28 Cu toate acestea, rezultă din însăși formularea întrebării preliminare și din explicațiile furnizate de instanța de trimitere că această întrebare privește numai activitatea desfășurată de reclamantul din litigiul principal în statul membru gazdă pentru o perioadă de două săptămâni, astfel încât, în orice caz, acesta nu intră sub incidența dispozițiilor articolului 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2004/38.
- 29 Articolul 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 prevede însă că cetățeanul Uniunii care „este înregistrat în mod corespunzător ca fiind în șomaj involuntar, după ce a îndeplinit un contract de muncă pe termen limitat, cu durata de sub un an, sau după ce a devenit șomer în mod involuntar în timpul primelor douăsprezece luni” își menține de asemenea statutul de lucrător timp de cel puțin șase luni, sub rezerva ca acesta să se fi înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă.

- 30 Reiese chiar din modul de redactare a articolului 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38, în special din utilizarea conjuncției de coordonare „sau”, că această dispoziție prevede menținerea timp de cel puțin șase luni a statutului de lucrător care desfășoară activități salariate sau activități independente în două ipoteze.
- 31 Prima ipoteză vizează situația lucrătorului care a ocupat un loc de muncă în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată de mai puțin de un an și care se află în șomaj involuntar după încheierea acestuia.
- 32 Este însă cert, astfel cum reiese din însăși formularea întrebării preliminare și din explicațiile furnizate de instanța de trimitere, că reclamantul din litigiul principal nu a lucrat în statul membru gazdă, în perioada de activitate în discuție în litigiul principal, în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată, astfel încât, în principiu, el nu se încadrează în această primă ipoteză.
- 33 Instanța de trimitere solicită să se stabilească, în consecință, dacă un lucrător precum reclamantul din litigiul principal, care a fost angajat în statul membru gazdă pentru o perioadă de două săptămâni, altfel decât în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată, înainte de a se afla în șomaj involuntar intră sub incidența celei de a doua ipoteze, care vizează situația oricărui lucrător care a devenit „șomer în mod involuntar în timpul primelor douăsprezece luni”.
- 34 Or, după cum a subliniat domnul avocat general la punctul 30 din concluzii, modul de redactare a articolului 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 nu permite să se stabilească dacă reclamantul din litigiul principal se încadrează în cea de a doua ipoteză.
- 35 Astfel, această dispoziție nu precizează nici dacă ea se aplică lucrătorilor salariați sau lucrătorilor care desfășoară activități independente ori ambelor categorii de lucrători, nici dacă privește contractele pe durată determinată cu o durată mai lungă de un an, contractele pe durată nedeterminată sau orice tip de contract sau de activitate, nici, în sfârșit, dacă cele douăsprezece luni la care se referă vizează perioada de ședere sau perioada de încadrare în muncă a lucrătorului în cauză în statul membru gazdă.
- 36 În această privință, trebuie să se arate mai întâi că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, rezultă atât din cerința aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din cea a principiului egalității că termenii unei dispoziții a dreptului Uniunii care nu conține nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Ziolkowski și Szeja, C-424/10 și C-425/10, EU:C:2011:866, punctul 32, precum și Hotărârea din 9 septembrie 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, punctul 49).
- 37 Trebuie amintit în continuare că, în vederea interpretării unei dispoziții a dreptului Uniunii, trebuie să se țină seama nu doar de termenii acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 7 octombrie 2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, punctul 49 și jurisprudența citată). Geneza unei dispoziții a dreptului Uniunii poate de asemenea să ofere elemente pertinente pentru interpretarea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, punctul 135, Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 50, precum și Hotărârea din 24 iunie 2015, T., C-373/13, EU:C:2015:413, punctul 58).
- 38 În sfârșit, ținând seama de contextul în care se înscrie Directiva 2004/38 și de finalitățile pe care le urmărește aceasta, dispozițiile sale nu pot fi interpretate în mod restrictiv și nu trebuie, în orice caz, să fie lipsite de efect util (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 decembrie 2007, Eind, C-291/05,

EU:C:2007:771, punctul 43, Hotărârea din 25 iulie 2008, Metock și alții, C-127/08, EU:C:2008:449, punctul 84, precum și Hotărârea din 5 iunie 2018, Coman și alții, C-673/16, EU:C:2018:385, punctul 39).

- 39 În speță, rezultă mai întâi din coroborarea dispozițiilor articolului 7 alineatul (1) litera (a) și ale articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2004/38 că menținerea statutului de lucrător prevăzută de această din urmă dispoziție este recunoscută oricărui cetățean al Uniunii care a desfășurat o activitate în statul membru gazdă, indiferent de natura acesteia, cu alte cuvinte, indiferent dacă a desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 decembrie 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, punctele 37 și 38).
- 40 Curtea a statuat în această privință că posibilitatea, recunoscută cetățeanului Uniunii care a încetat temporar să desfășoare o activitate salariată sau o activitate independentă, de a-și menține statutul de lucrător în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2004/38, precum și dreptul de ședere corespunzător, în temeiul articolului 7 alineatul (1) din această directivă se bazează pe premisa că cetățeanul respectiv este disponibil și capabil să se reintegreze pe piața forței de muncă a statului membru gazdă într-un termen rezonabil (Hotărârea din 13 septembrie 2018, Prefeta, C-618/16, EU:C:2018:719, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 41 În continuare, trebuie amintit că Directiva 2004/38, care, potrivit articolului 1 litera (a), are ca obiect în special să stabilească condițiile de exercitare a dreptului la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre de către cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, stabilește o gradăție a duratei dreptului de ședere recunoscut oricărui cetățean în statul membru gazdă, prin aceea că prevede, între dreptul de ședere de mai puțin de trei luni vizat la articolul 6 și dreptul de ședere permanentă vizat la articolul 16, un drept de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni, care este reglementat de dispozițiile articolului 7.
- 42 Articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2004/38 garantează astfel oricărui lucrător care desfășoară activități salariate sau activități independente, printre altele, un drept de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni în statul membru gazdă.
- 43 Articolul 7 alineatul (3) din aceeași directivă garantează, la rândul său, oricărui cetățean al Uniunii care se află într-o stare de inactivitate temporară menținerea statutului de lucrător și, în mod consecutiv, a dreptului său de ședere în statul membru gazdă, stabilind de asemenea o gradăție în condițiile acestei mențineri, care, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 33 din concluzii, depinde, pe de o parte, de cauza inactivității sale, în speță după cum acesta se află în incapacitate de muncă din cauza unei boli sau a unui accident, în șomaj involuntar sau în formare profesională, și, pe de altă parte, de durata inițială a perioadei sale de activitate în statul membru gazdă, cu alte cuvinte, după cum această durată este mai lungă sau mai scurtă de un an.
- 44 Astfel, cetățeanul Uniunii care a desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă în statul membru gazdă își menține statutul de lucrător fără limită în timp, în primul rând, în cazul în care se află în incapacitate temporară, ca rezultat al unei boli sau al unui accident, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2004/38, în al doilea rând, în cazul în care a desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă în statul membru gazdă pentru o perioadă de peste un an înainte de a se afla în șomaj involuntar, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) litera (b) din directiva menționată (Hotărârea din 20 decembrie 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, punctele 29-46), sau, în al treilea rând, în cazul în care a început un stagiu o formare profesională, în temeiul articolului 7 alineatul (3) litera (d) din aceeași directivă.
- 45 În schimb, cetățeanul Uniunii care a desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă în statul membru gazdă pentru o perioadă mai scurtă de un an nu beneficiază de menținerea statutului său de lucrător decât pentru o perioadă a cărei durată o poate stabili statul membru respectiv, cu condiția ca aceasta să nu fie mai scurtă de șase luni.

- 46 Astfel, durata menținerii statutului de lucrător al unui cetățean al Uniunii care a desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă în statul membru gazdă poate fi limitată de acest stat, fără a putea fi însă mai scurtă de șase luni, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38, atunci când cetățeanul menționat se află în șomaj din motive independente de voința sa înainte de a fi putut încheia un an de activitate.
- 47 Această situație se regăsește, potrivit primei ipoteze vizate de această dispoziție, în cazul în care încetarea activității salariatului intervine la expirarea unui contract pe durată determinată de mai puțin de un an.
- 48 Această situație trebuie să se regăsească, de asemenea, potrivit celei de a doua ipoteze vizate de această dispoziție, în toate situațiile în care un lucrător a fost constrâns, din motive independente de voința sa, să își înceteze activitatea în statul membru gazdă înainte de expirarea unui an, indiferent de natura activității desfășurate și de tipul de contract de muncă încheiat în acest scop, cu alte cuvinte, indiferent dacă a desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă și dacă a încheiat un contract pe durată determinată cu o durată mai lungă de un an, un contract pe durată nedeterminată sau un alt tip de contract.
- 49 Această interpretare este conformă cu principala finalitate urmărită de Directiva 2004/38, care este, astfel cum s-a amintit la punctul 23 din prezenta hotărâre, consolidarea dreptului la liberă circulație și ședere pentru toți cetățenii Uniunii, precum și cu obiectivul urmărit în mod specific prin articolul 7 alineatul (3) din aceasta, care este de a securiza, prin menținerea statutului de lucrător, dreptul de ședere al persoanelor care au încetat să își desfășoare activitatea profesională din cauza lipsei de muncă din împrejurări independente de voința lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2015, *Alimanovic*, C-67/14, EU:C:2015:597, punctul 60, Hotărârea din 25 februarie 2016, *García-Nieto și alții*, C-299/14, EU:C:2016:114, punctul 47, precum și Hotărârea din 20 decembrie 2017, *Gusa*, C-442/16, EU:C:2017:1004, punctul 42).
- 50 Pe de altă parte, nu se poate considera că această interpretare este de natură să aducă atingere realizării unuia dintre celelalte obiective urmărite de Directiva 2004/38, și anume acela de a se ajunge la un just echilibru între protejarea libertății de circulație a lucrătorilor, pe de o parte, și garantarea faptului că sistemele de securitate socială din statul membru gazdă nu vor suporta o sarcină excesivă, pe de altă parte.
- 51 Cu siguranță, potrivit considerentului (10) al Directivei 2004/38, această directivă urmărește să împiedice ca persoanele care își exercită dreptul de ședere să devină o sarcină excesivă pentru sistemul de asistență socială din statul membru gazdă în perioada inițială de ședere.
- 52 Trebuie remarcat totuși, în această privință, că menținerea statutului de lucrător, în aplicarea articolului 7 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38, presupune, astfel cum s-a amintit la punctele 24-29 din prezenta hotărâre, pe de o parte, ca cetățeanul în cauză să fi avut efectiv, înainte de perioada sa de șomaj involuntar, statutul de lucrător în sensul respectivei directive și, pe de altă parte, să se fi înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă. În plus, menținerea acestui statut în perioada de șomaj involuntar poate fi limitată la șase luni de către statul membru în cauză.
- 53 În sfârșit, examinarea lucrărilor pregătitoare ale Directivei 2004/38, în special a Propunerii modificate de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora [COM(2003) 199 final], precum și a Poziției comune (CE) nr. 6/2004 a Consiliului din 5 decembrie 2003 (JO 2004, C 54 E, p. 12), permite, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 51 și 52 din concluzii, confirmarea voinței legiuitorului Uniunii de a extinde beneficiul menținerii, după caz, limitate la cel puțin șase luni, a statutului de lucrător pentru persoanele care se află în șomaj involuntar după ce au lucrat mai puțin de un an, altfel decât în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată.

- 54 Rezultă că articolul 7 alineatul (1) și alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că un cetățean al Uniunii aflat într-o situație precum cea a reclamantului din litigiul principal, care a dobândit statutul de lucrător, în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din această directivă, într-un stat membru în considerarea activității pe care a desfășurat-o pentru o perioadă de două săptămâni înainte de a se afla în șomaj involuntar, beneficiază de menținerea statutului său de lucrător pentru o perioadă de cel puțin șase luni, cu condiția să se fi înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă.
- 55 Pe de altă parte, trebuie amintit că, în conformitate cu considerentul (20) și cu articolul 24 alineatul (1) din Directiva 2004/38, orice cetățean al Uniunii care are reședința pe teritoriul statului membru gazdă în temeiul acesteia, printre care și cetățeanul care își menține statutul de lucrător care desfășoară activități salariate sau activități independente în temeiul articolului 7 alineatul (3) litera (c) din aceeași directivă, beneficiază de egalitate de tratament în raport cu resortisanții statului membru respectiv în domeniul de aplicare al Tratatului FUE, sub rezerva dispozițiilor specifice prevăzute expres de acesta și de dreptul derivat.
- 56 În consecință, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 55 din concluzii, atunci când dreptul național exclude de la beneficiul dreptului la prestații sociale persoanele care au desfășurat o activitate salariată sau o activitate independentă numai pentru o perioadă scurtă, această excludere se aplică în același mod lucrătorilor din alte state membre care și-au exercitat dreptul la liberă circulație.
- 57 Revine, așadar, instanței de trimitere, care este singura competentă să interpreteze și să aplice dreptul național, sarcina de a stabili dacă, în aplicarea acestui drept și în conformitate cu principiul egalității de tratament, reclamantul din litigiul principal are dreptul să beneficieze de prestațiile de securitate socială sau de prestațiile de asistență socială pe care le solicită în cadrul cauzei principale.
- 58 Rezultă din cele de mai sus că articolul 7 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că un resortisant al unui stat membru care și-a exercitat dreptul la liberă circulație și care a dobândit într-un alt stat membru statutul de lucrător în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din această directivă, în considerarea activității pe care a desfășurat-o pentru o perioadă de două săptămâni, altfel decât în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată, înainte de a se afla în șomaj involuntar, își menține statutul de lucrător pentru o perioadă suplimentară de cel puțin șase luni în sensul acestor dispoziții, cu condiția să se fi înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă. Revine instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă, în aplicarea principiului egalității de tratament garantat la articolul 24 alineatul (1) din Directiva 2004/38, resortisantul respectiv dispune, prin urmare, de dreptul de a primi prestații de asistență socială sau, după caz, prestații de securitate socială în aceleași condiții ca un resortisant al statului membru gazdă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 59 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 7 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/38 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE trebuie

interpretat în sensul că un resortisant al unui stat membru care și-a exercitat dreptul la liberă circulație și care a dobândit într-un alt stat membru statutul de lucrător în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a) din această directivă, în considerarea activității pe care a desfășurat-o pentru o perioadă de două săptămâni, altfel decât în temeiul unui contract de muncă pe durată determinată, înainte de a se afla în șomaj involuntar, își menține statutul de lucrător pentru o perioadă suplimentară de cel puțin șase luni în sensul acestor dispoziții, cu condiția să se fi înregistrat ca persoană care caută de lucru la serviciul competent de ocupare a forței de muncă.

Revine instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă, în aplicarea principiului egalității de tratament garantat la articolul 24 alineatul (1) din Directiva 2004/38, resortisantul respectiv dispune, prin urmare, de dreptul de a primi prestații de asistență socială sau, după caz, prestații de securitate socială în aceleași condiții ca un resortisant al statului membru gazdă.

Semnături